

Sygn. akt VI Ka 418/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Natalia Burandt

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Popławska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Elblągu Beaty Iskrzyńskiej

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2021 r. w Elblągu sprawy

R. K., s. S. i A., ur. (...) w E.

oskarżonego o czyn z art. 180a kk

z powodu apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Elblągu

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 23 czerwca 2021 r. sygn. akt VIII K 537/21

uchyla wyrok w zaskarżonej części odnośnie czynu zarzucanego oskarżonemu R. K. w punkcie 1 aktu oskarżenia (pkt I sentencji wyroku) i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Elblągu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 418/21

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 418/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyrok Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 23 czerwca 2021r. sygn. akt VIII K 537/21

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca oskarżonego

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy - odnośnie czynu z art. 180a kk zarzucanego oskarżonemu w punkcie 1 aktu oskarżenia (pkt I wyroku)

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1	obraza art. 400 kpk poprzez niesłuszne przyjęcie, że oskarżony R. K. swoim postępowaniem nie wyczerpał znamion czynu zabronionego co skutkowało jego uniewinnieniem podczas gdy prawidłowa ocena postępowania oskarżonego powinna prowadzić do uznania, że czyn ten wyczerpał znamion czynu określonego w art. 94 § 1 kw	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Apelacja wniesiona przez Prokuratora w pełni zasługiwała na uwzględnienie, a następstwem jej rozpoznania stała się konieczność uchylecia wyroku w zaskarżonej części odnośnie czynu zarzucanego oskarżonemu R. K. w pkt 1 aktu oskarżenia (pkt I sentencji wyroku) i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. O ile Sąd I instancji trafnie uznał, iż w świetle okoliczności związanych z decyzją Prezydenta Miasta E. brak było podstaw do przypisania R. K. zarzucanego mu w pkt 1 aktu oskarżenia przestępstwa kwalifikowanego z art. 180a kk, a które to stanowisko zaakceptował również apelujący prokurator, to w pełni uprawnienie zarzucił skarżący,		

iż sąd ten nie dokonał jednocześnie kompleksowej oceny karnoprawnej tegoż czynu, w tym nie rozważył czy zachowanie to można zakwalifikować jako wypełniającego znamiona wykroczenia. Zgodnie bowiem z art. 400 § 1 kpk jeżeli po rozpoczęciu przewodu sądowego ujawni się, że czyn oskarżonego stanowi wykroczenie, sąd nie przekazując sprawy właściwemu sądowi, rozpoznaje ją w tym samym składzie, stosując w dalszym jej toku przepisy kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. W razie zatem możliwości oceny zachowania będącego przedmiotem postępowania jako wykroczenia nie jest możliwe uniewinnienie oskarżonego, jak to uczynił sąd orzekający w niniejszej sprawie.

Tytułem wprowadzenia należy przypomnieć, że przepis art. 180a k.k. przewiduje odpowiedzialność karną za zachowanie sprawcy, który prowadzi pojazd mechaniczny na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami. W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że zachowanie sprawcy opisanego w art. 180a k.k. polega na prowadzeniu pojazdu mechanicznego przez osobę, której decyzją właściwego organu zostały cofnięte uprawnienia do kierowania pojazdami. Warunkiem ponoszenia odpowiedzialności za przestępstwo o znamionach opisanych w art. 180a k.k. jest zatem istnienie w obiegu prawnym decyzji właściwego organu, pozbawiającej sprawcę uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi. Decyzja, o której mowa w tym przepisie, może być również decyzją administracyjną. Nie ulega przy tym wątpliwości, że

istnienie takiej decyzji stanowi jedno ze znamion przestępstwa z art. 180a k.k., a jej brak oznacza, że nie zostało wypełnione znamię przestępstwa. Istotne znaczenie ma przy tym fakt, że przestępstwo z art. 180a k.k. może popełnić tylko osoba, wobec której decyzja administracyjna zapadła i tylko w okresie, na jaki cofnięto tą decyzją uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi. Zarazem, w okresie uwidocznionym w decyzji o cofnięciu uprawnień, osoba wobec której zapadło takie rozstrzygnięcie nie może ich odzyskać (zob. postanowienie SN z dnia 16 stycznia 2019 r., III KK 558/17, LEX nr 2607272.). Warunkiem odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 180a k.k. jest zatem nie tyle samo zachowanie polegające na kierowaniu pojazdem bez posiadania uprawnień (taki czyn penalizowany jest przez art. 94 § 1 k.w.), ale zachowanie takie musi być powiązane z niezastosowaniem się do wydanej uprzednio decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi (zob. wyrok SN z dnia 20 listopada 2020 r., V KK 429/20, LEX nr 3082446).

W realiach przedmiotowej sprawy nie ulega wątpliwości, że wobec R. K. Prezydent Miasta E. wydał w dniu 13 maja 2019r. decyzję o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami w zakresie kategorii AM, B1, B - z powodu orzeczonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 31 stycznia 2019r. sygn. akt. (...) zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 1 roku i 6 miesięcy (decyzja k.6, wyrok k. 38). Trafnie jednak dostrzegł sąd meriti, iż zgodnie z tym wyrokiem rzeczony zakaz obowiązywał w okresie od dnia 04 lutego 2018

r. do dnia 04 sierpnia 2019 r. i tym ustaleniem związany był też Prezydent przy wydaniu decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, albowiem - jak wskazuje się w jednolitym orzecznictwie sądów administracyjnych - organy administracji wykonujące wyrok sądu karnego są związane jego treścią, co oznacza, że mogą cofnąć uprawnienie do kierowania pojazdami tylko na ściśle wskazany w danym wyroku okres, a tym samym nie mają uprawnień do rozszerzania bądź zwężania orzeczonego przez sąd zakazu (zob. m. in. wyrok WSA w Gdańsku z dn. 25 marca 2021 r., III SA/Gd 1078/20, LEX nr 3162561; wyrok WSA w Gliwicach z dn. 19 lutego 2020 r., II SA/Gl 1396/19, LEX nr 2837776.). Z powyższego jasno zatem wynika, że wydana względem R. K. decyzja o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, wobec treści wskazanego w niej wyroku, obowiązywała w okresie od dnia 04 lutego 2018 r. do dnia 04 sierpnia 2019r. i tego rodzaju rozstrzygnięcie - na co wskazują sądy administracyjne - powinno zostać zamieszczone w jej podstawie. Decyzja Prezydenta Miasta E. z dnia 13 maja 2019r. nie zawierała tego rodzaju ustalenia (okres orzeczonego przez sąd zakazu został podany wyłącznie w uzasadnieniu decyzji), co oczywiście determinowało jej wadliwość, jednak uchybienie to nie mogło wpływać na czas obowiązywania tej decyzji. Ten bowiem był determinowany okresem obowiązywania sądowego zakazu prowadzenia pojazdów. W tym stanie rzeczy za prawidłową uznać należy konstatację Sądu I instancji, że po upływie tego okresu, czyli po dniu 04 sierpnia 2019r, a więc także w dacie czynu zarzucanego oskarżonemu

w pkt 1 akt oskarżenia, tj. w dniu 13 października 2020r, decyzja Prezydenta Miasta E. nie stanowiła już przeszkody do odzyskania lub ponownego uzyskania uprawnień do kierowania pojazdami. W konsekwencji, trafnie sąd orzekający wywiódł, iż również prowadzenie pojazdu mechanicznego po zakończeniu tego okresu nie mogło być uznane za niestosowanie się do decyzji o cofnięciu uprawnień, ale – jak z kolei uprawnienie wskazał apelujący - było jednak prowadzeniem pojazdu bez wymaganych uprawnień, a który to aspekt całkowicie uszedł uwadze sądu.

W pełni należy zaaprobować stanowisko skarżącego, iż tego rodzaju zachowanie niewyczerpujące ustawowych znamion występku z art. 180a k.k., stanowiło natomiast wykroczenie z art. 94 § 1 k.w. Przepis art. 94 § 1 k.w. stanowi, że kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd, nie mając do tego uprawnienia, podlega karze grzywny. Ponownie należy zaakcentować, że decyzja o cofnięciu uprawnień skutkuje brakiem możliwości wydania prawa jazdy w okresie wskazanym w decyzji o cofnięciu, a nadto uprawnia zarazem do ponownego wystąpienia o taki dokument po okresie czasowego cofnięcia uprawnień, o czym wprost stanowi art. 12 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdem. Co nader istotne, osoba, wobec której orzeczono cofnięcie uprawnień na określony czas powyżej roku (a wobec R. K. nastąpiło to na okres 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności), nie odzyskuje tegoż uprawnienia, bowiem w celu jego przywrócenia zobligowana jest do

poddania się sprawdzeniu w formie egzaminu państwowego - art. 49 ust 1 pkt 3 cyt. ustawy. Tym samym zaprezentowane w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przez sąd orzekający stanowisko, iż po upływie okresu obowiązywania decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami „(...) Starosta bez wymogu spełnienia innych warunków powinien przywrócić uprawnienia kierującemu (...)” – obarczone jest oczywistą wadą. Nota bene, uszło uwadze sądu I instancji, iż dowodowa decyzja Prezydenta Miasta E. z dnia 13 maja 2019r zawiera pouczenie o treści powyższych przepisów nakładających na ubiegającego się o przywrócenie uprawnień do kierowania pojazdami obowiązek poddania się kontrolnemu sprawdzeniu kwalifikacji (w formie egzaminu państwowego). Wobec braku wszczęcia takiej procedury przez R. K., co wynika wprost z pism Urzędu Miasta E. (nie zostały przywrócone mu uprawnienia, a prawo jazdy nadal znajduje się w depozycie tegoż organu - k. 5, 29), należało rozważyć czy w dacie czynu kierował on pojazdem nie posiadając do tego uprawnień, tj. prawa jazdy.

Uwzględniając treść przepisu art. 45 § 1 i 2 k.w., zgodnie z którym karalność wykroczenia ustaje po upływie roku, a jeżeli wszczęto postępowanie w tym okresie – po upływie 2 lat od zakończenia tego okresu i mając na względzie, że doszło do wszczęcia postępowania, zaś czyn w postaci prowadzenia pojazdu zaistniał w dniu 13 października 2020r, uniewinnienie oskarżonego od tegoż czynu, nierealizującego znamion przestępstwa, lecz ewentualnie wykroczenia - było przedwczesne. Zgodnie z art. 400 § 1 k.p.k. sąd

zobligowany jest do rozpoznania sprawy stosując przepisy o wykroczeniach. W tym stanie rzeczy zachodziła konieczność uchylecia wyroku w zaskarżonej części odnośnie czynu zarzucanego oskarżonemu R. K. w pkt 1 aktu oskarżenia (pkt I sentencji wyroku) i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Elblągu, który winien uwzględnić powyższe uwagi		
Wniosek		
o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Elblągu (wniosek zmodyfikowany w ten sposób na rozprawie odwoławczej wobec odnoszącej się do apelacji reguły ne peius wskazanej w art. 454 § 1 kpk, który to przepis ma zastosowanie także w sprawach o wykroczenia – art. 109 § 2 kpw).	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wobec stwierdzenia przez sąd odwoławczy zarzucanego w apelacji oskarżyciela publicznego naruszenia przepisu postępowania – art. 400 kpk, które miało wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia – należało uwzględnić wniosek o uchylenie wyroku w zaskarżonej części odnośnie czynu zarzucanego oskarżonemu R. K. w pkt 1 aktu oskarżenia (pkt I sentencji wyroku) i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Elblągu.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwiężle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiężle o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
	Przedmiot i zakres zmiany
.	
Zwiężle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia	

2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
.		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Uchylono wyrok w zaskarżonej części odnośnie czynu zarzucanego oskarżonemu R. K. w pkt 1 aktu oskarżenia (pkt I sentencji wyroku) i przekazano sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Elblągu. Z przyczyn wskazanych wyżej uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie 1 aktu oskarżenia okazało się bowiem przedwczesne.		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy rozważyć odpowiedzialność oskarżonego za wykroczenia z art. 94 § 1 kw w sposób wskazany w punkcie 3 niniejszego kwestionariusza.		

5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

7. PODPIS